

מועד קטן יב

משה שווערד

1. רש"י מועד קטן דף יב/א

מקבלי קיבולת בתוך התחום אסור - ליתן מלאכה לנכרי בקיבולת כי עבדי ליה בשבתא, דידיעי כולי עלמא ואמרי היום בשבת יהב ליה, והא דשרי בית הלל בפרק קמא דשבת (יז, ב) ליתן כלים לכובס בערב שבת עם חשיכה, ואפילו בתוך התחום, משום דכביסה בנכרי מידי דלא מינכר, וליכא חשדא, אבל מידי דמינכר בתוך התחום אסור, משום חשדא:

2. תוספות מסכת מועד קטן דף יב עמוד א

אמר שמואל מקבלי קיבולת בתוך התחום - הא דשרינן כלים לכובס נכרי פירש בקונט' דלא מינכר שהוא של ישראל ור' יעקב לא היה מחלק ואומר דשרי במועד וגם בשבת, דהא ריחים של מים איכא השמעת קול ושרינן בפ"ק דשבת (דף יח, ושם) ובפ"ק דע"ז (דף כא, ושם) שרינן להשכיר שדה לנכרי משום דאריסותיה קעביד וכ"ש קבלנות שאין הבית מתעלה בכך אלא ממהר לעשות ואע"ג דר' שמעון בן אלעזר פליג מסתמא הלכה כר' שמעון בן גמליאל דקא אסר התם מרחץ במשנה משמע הא שדה שרי כדדייק התם ותניא בפ"ק דשבת (דף יט, ג) גבי ספינה פוסק עמו על מנת לשבות ואינו שובת אלמא אין הנכרי מניח לעשות קבלנותו בשביל ישראל ואיכא מאן דאמר אפי' לפסוק אין צריך ובשמעתין דאסר שמואל מפרש רבינו יעקב כאותו פירוש שמעמידין כולהו שמעתתא באבל וכדרב שישא דאמר (לעיל יא:): דברים המותרים בחש"מ אסורין בימי אבלו דהוי דאורייתא או כעין דאורייתא אבל במועד הקילו וכ"ש שיש להן להקל בשבת דלא חיישינן כל כך דלא ליזלזל ביה וא"ת כיון דבאבילות איירי שמואל היכי קאמר וכי ליכא מתא דמיקרא להתם לא אמרן אלא בשבתות וימים טובים דלא שכיחי דאזלי מדוכתא אבל בחולו של מועד אסור וצריך עיון.

3. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד א

תנו רבנן אין מרביעין בהמה בחולו של מועד. פ"א דאפ"ל לוולדות הרוחה היא ואסור כיון שיש מלאכה וטרחא בהרבעה זו.

4. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד א

ואמר רב יוסף הלכה כר' יוסי. וזה תימה גדול דהא בריש מכילתין משמע דמשום דבר האבד לא שרינן טירחא רבה ואלו הכא קי"ל כר' יוסי לימא דתיהוי כוליה פירקין קמא דלא כהלכתא, וי"ל דהתם הוא במחובר שלא הגיע לכתפים ומי יימר דאתי כדי שנטרח בו הרבה, אבל בתלוש שהוא ברשותו אי נמי לקצור או לבצור כגדור דמי ופסידתו בריא ממש הילכך מותר, תדע דאמרין לקמן דאיכא תנא דמפליג בין תלוש למחובר, ואע"ג דיחידאה הוא ולית הלכתא כותיה במחובר העומד לגדור, מ"מ הלכה כמותו במחובר שלא הגיע לכתפים שאף חכמים מודים לו.

5. נימוקי יוסף מסכת מועד קטן דף א עמוד ב

אסור. דלהרוחה קעביד ואפ"ל הוה ביה פסידא פורתא לא חייש לה הלכך אסרינן משום טירחא וכן דעת הראב"ד ז"ל שהקשה ממתני' דלא שרינן מי קילון עלה דרב דימי מנהרדעא דאמר [דף יב א] זופתין חביתא [ואין זופתין כזותא] משום דחייש לפסידא ואע"ג דאיכא טירחא יתירא וכן בפ"ב אסיקנא דכל דבר האבד מותר אפילו במחובר אפי' בטירחא והכא אסרינן אפילו טירחא זוטא כגון ערוגה אחת חציה נמוכה וחציה גבוהה ותיירז ז"ל דכל ענין זה נמסר לחכמים והם ראו שלא כל הפנים שוים אלא לפי אבידתו התירו את טרחו וכך שיערו טורח מי קילון אינו ראוי לפסידת בית השלחין וכן לא שוה פסידא דערוגה לטירחא דהדלאה דכיון דערוגה שבצדה שותה תו לא היא פסידא לאידך וטירחא יותר מפסידא משא"כ בחצדא דשערי דחצדו ליה לרב הונא בחולא דמועדא דעדיף פסידה מטרחיה וכן שיערו זפיתת חבית להיות כנגד הפסד יינה ומותר וכל דבר שהוא לצורך המועד ואין לו מה יאכל התירו בו בלא טורח ובלא שינוי:

6. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד א

הלכות מועד כהלכות כותיים. פ"א דאמר' בכותיים שבמצוה דאחזוק בה אחזוק ודלא אחזוק לא אחזוק, ושיילינן למאי הלכתא אמר רב לפי שהן עקרות, פ"א שאין להם תולדות ואין למדות היתר זו מזו מסברא, כי הא דאמרין זופתין כזותא וכו' ואלו מסברא לא היה נראה לחלק ביניהם כיון דאיכא דבר האבד, והיינו שקראום הלכות כותיים שאע"פ שראינו אותם זריזים במצוה אחת לא נסמוך עליהם במצוה אחרת מן הסתם.

7. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד א

מר חייש לטירחא. פ"א שנראה לו כי טרחו מרובה ופסידו מועט, דאילו בהפסד מרובה לא חייש לטירחא כדאיתא במתני' בהדיא, ומר חייש לפסידא פ"א דכיון דפסידא מרובה לא חייש לטירחא, ולענין פסק ראינו להרמב"ם ז"ל (פ"ח מיו"ט הי"ד) שפסק כשתיהן ולא ידענו מנין לו, ונראה שהתיר חביתא מההיא דרב נחמן דלעיל ולא חייש לטירחא, והתיר כזותא ולא חייש להפסד דהוי מועט מההיא דרבא דלעיל (י' ב) דשרי בפרקמטיא כל שהוא כי הוא דבר האבד ונכון הוא, ור"ח ז"ל פסק כרב דימי דמסייע ליה רב נחמן כדאמרן.

8. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

יש מהם פטור אבל אסור. פי' שאם עבר ועשה אין בו שום חיוב אלא איסור עשה בלבד, ונראה שלא בא להודיענו עיקר הדין דהא פשיטא, ועוד דהא יש בהן נמי שהוא חייב אם כיון מלאכתו במועד ועשאה דקנסינן ליה ומשמתינן ליה, אלא כך רצה לומר כי יש מהם שדומות זו לזו מאד וזו מותר לכתחילה וזה פטור אבל אסור וכעין ההוא מימרא דלעיל.

9. שפת אמת מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

בגמ' יש מהן פטור אבל אסור, לולי פרש"י אפשר לפרש דפטור ל"ד רק דמותר בדיעבד כהאי דתניא בסמוך דשלא לצורך המועד אסור ואם הותר מותר ולכתחילה מותר רק מה שהיא צורך המועד:

10. חידושי הר"ן מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

יש מהם פטור אבל אסור ויש מהם מותר לכתחילה. דאמרינן במס' שבת כל פטורי דשבת פטור אבל אסור בר מהני תלת דפטור ומותר וכו' ה"נ במועד יש מהן שמותר לכתחילה כלומר בלא שינוי כגון במקום פסידא, ואיכא דבעו רבנן שינוי וצנעא. ואי לא עביד אסור מדבריהם כגון הני דקתני במתני' מוכרין בצנעא.

ואמרו המפרשים ז"ל דהעושה מלאכה האסורה במועד אין לוקה עלי' משום כל מלאכת עבודה לא תעשו לפי שאין בה אלא איסור עשה את חג המצות תשמור וכ"כ הראב"ד ז"ל דאתא לאשמעינן דאפילו מאי דאסור לית ביה לא מיתה ולא מלקות אלא איסור עשה בלבד כדדרשינן במס' חגיגה את חג המצות תשמור אינו אלא על חול המועד שאסור בעשיית מלאכה. אבל הרמב"ם ז"ל כתב שאיסור מלאכה בחולו של מועד מדברי סופרים.

11. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

ושלא לצורך המועד אסור. קשיא לן למה ליה למיתני שלא לצורך המועד אסור מרישא שמעינן לה וסברא נמי הוא, ועוד לצורך המועד מותר למה לי גדולה מזו קתני סיפא שאם אין לו מה יאכל קוצר ומעמר, וי"ל דבטחינה שרינן כל צורך המועד אפילו בהרוחה גמורה ולא בצמצום ממש וכן בשאין לו לעשות בדבר אלא מלאכה אחת, אבל לקמן שהוא צריך לקצור ומעמר ושאר מלאכות אינו עושה אלא כדי צרכו בצמצום כל מאי דאפשר ובהו עושה כל מלאכה שבעולם ואפי' בפרהסיא, ואפילו בהא ודאי אם לא ימצא מי שירצה לעשות לו בצמצום שאין רוצין לטחון או לקצור לו דבר מועט עושה אפי' הרבה מפני מועט שהכל לצורך המועד הוא, וכך קבלתי ממורי רבינו נר"ו בשם רבינו הגדול רבו הרמב"ן ז"ל.

12. חידושי הר"ן מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

אבל במחובר לקרקע אפילו כולו אבד אסור. פי' משום דהוי פרהסיא ולית ליה להאי תנא משקין בית השלהין במועד.

13. שו"ע אורח חיים - סימן תקלג

(א) מותר לטחון קמח לצורך המועד, אפילו כיון מלאכתו במועד, ולקוץ עצים מהמחובר ולהטיל שכר, בין של תמרים בין של שעורים, לצורך המועד; ושלא לצורך המועד, אסור. ומיהו א"צ לצמצום, אלא עושה בהרוחה, ואם יותר יותר; אבל לא יערים לטחון או לעשות (שכר) יותר, בכוונה, או אם יש לו קמח (או שכר ישן) לא יערים (לעשות אחר) ויאמר: מזה אני רוצה; אבל אם יש לו לחם, מותר לטחון (לפת) דפת חמה עדיף; (והוא הדין בשכר, אם החדש עדיף, בלא הערמה שרי) (המגיד פ"ז):

14. שו"ע אורח חיים - סימן תקלג

(ד) צד אדם דגים כל מה שיכול לצוד, ומולח הכל במועד, שהרי אפשר שיאכל מהם במועד אם יסחוט אותם בידו פעמים רבות עד שיתרככו. (ומותר לצודן בפרהסיא שניכר לכל שהוא לצורך המועד) (מרדכי):

15. ספר מגן אברהם על או"ח סימן תקלג:

(ז) שהרי אפשר. אע"פ שמולח הרבה יותר מהצריך הרי יכול לומר על כל אחד בשעת הבאה ומליחה זה נסחוט וכן כשמולח חבירו דהערמה כי האי שרי אפי' בי"ט (כמ"ש ס"ס ת"ק) כ"ש בח"ה (ר"ן) וקשה מ"ש מקמת דאסור לטחון שלא לצורך כמ"ש ס"א וי"ל דשאני צידה דכל פעם י"ל שימצא דג משובת יותר משא"כ בקמת ומה שמותר למלוח ע"י הערמה היינו משום דאין עיבוד באוכלין וכ"כ המרדכי בהדיא:

16. בית הבחירה למאירי מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

למדנו... וכל שנודע לנו בהערמתו אסור מתורת קנס וכדקאמר טחן והותר מותר הא כל שעקר טחינתו בהערמה אסור וכן בכל שאר הדברים ועל הדרך שאמרו וכלם שכיונו מלאכתם במועד יאבדו

17. ספר מגן אברהם על או"ח סימן תקלג:

(ב) לא יערים. נ"ל דאם הערים מותר לאכלו (") עס' תק"ג ס"ג:

18. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

תנאי היא דתניא אין מערימין וכו'. ונראה דהלכתא כמאן דאסר וכן פסק (ה"ר יו"ט) [הרי"ץ ן' גיאת] ז"ל אבל הרמב"ם ז"ל (פ"ז מיו"ט ה"ח) פסק להקל, ונראין דברים שלא נחלקו אלא בהערמה זו שהיא בענין אוכל נפש ועורך אוכל נפש (דאמ') [דאיכא] הרוחה בענין המועד ורבי השמחה הוא, אבל במילי דעלמא כולי עלמא מודו שאין מערימין, כן נראה לי.

19. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

רב חצדו ליה חצדא בחולא דמועדא וכו' ושמואל לא סיימוה קמיה. וקסבר דאי משום שאין לו מה יאכל לא הוה ליה למיחצד כוליה האי דהוה ליה למיעבד בצמצום, אי נמי סיימוה קמיה אדם חשוב שאני, וק"ל וכי משום דהוא אדם חשוב ימות ברעב, וי"ל שהיה לו ללוות מאחרים דהא מסתמא משכת, אי נמי היה לו לעשות בצנעא גדולה וצמצום גדול.

20. בית יוסף אורח חיים סימן תקלז: טז

... כתב עוד רבינו ירוחם דמהוה עובדא דרבי ינאי שכתבתי יש ללמוד דאדם חשוב צריך ליזהר אפילו במלאכת דבר האבד שמא יטעו העולם לומר שכיון מלאכתו במועד וכן כתב הרוקח (סי' שז) [בדק הבית] ולי נראה דאין משם ראייה דשאני התם שאירע תקלה על ידו ואדרבה משם ראייה דאדם חשוב אין לו ליזהר כל שלא באה תקלה על ידו דהא רבי ינאי מעיקרא לא היה נזהר ועוד י"ל דאפילו בטר הוא עובדא לא נמנע רבי ינאי אלא דבההיא שתא אפקריה להודיע לבני אדם שלא כיון מלאכתו במועד ואף גם זאת מדת חסידות היתה ולא מן הדין [עד כאן]:

21. תוספות מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

מכניס אדם פירותיו מפני הגנבים - פירש בתוספות הרב דבאסיפת פירות איכא מלאכה כדאמרינן פרק אין דורשין (חגיגה דף יח.) גבי חג האסיף אסיפה במועד מי שרי ואיני יודע מה מלאכה וצריך עיון אי טרח בלא מלאכה אסיר כי היכי דאסירי בפרקמטיא ולקמן בשמעתין (דף יג.) אמר מועד משום טירחא ולא טירחא הוא ושמא היינו דוקא בדבר שהוא מלאכה.

22. רש"ש מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

תד"ה מכניס. וא"י מה מלאכה. לכאורה פשוט דהיינו עמור. ואף שא"ח אלא במקום גידולו כמו שפסק בשו"ע סי' ש"מ ס"ט וע"ש בהגר"א וכו"כ התוס' בביצה (ר"ד לא) הא איכא למימר דהכא נמי מיירי במקום גידולו דמשמע ודאי דלא בעינן אלא שהכינוס יהא ממקום גידולו ואף שמאספו אח"כ הביתה:

23. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

ושולה פשתנו וכו'. והא דקתני כל הני בדבר האבד (ו)לפי שהלכות מועד עקרות ושמא היינו מחלקין בדבר.

24. חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף יב עמוד ב

ובלבד שלא יכוין מלאכתו במועד. ואע"ג דהא תנא ליה בסוף פ"ק תנייה הכא דפסדייהו טובא, אי נמי משום דבעי למיתני ואם כווננו מלאכתן במועד יאבדו כל' שלא נניח לעשות מלאכה ואם עשה מפקירין אותה ממנו, ודוקא מכוין במזיד כדמשמע לישנא אבל שוכח או מתעצל אין קונסין אותו בכלום.

25. ספר מי מועד

משנה - "אם כווננו מלאכתן במועד יאבדו"

נחלקו הראשונים בכיבוד הך דינא:

(א) רש"י בבכורות (דף לד: ד"ה ואת"ל), וטור (סימן תקל"ח), ומאירי כאן, וכן נראה מתוספות (ד"ה את"ל), והגהות הרמב"ך על הרמב"ם (הלכות יו"ט פ"ז ה"ד), ופסקי ריא"ז (הובא בשלטי גבורים כאן) מכארים ש"יאבדו" היינו שאם כוון מלאכתו במועד אסור לעשותו אף שהוא דבר האבד. אבל אם עבר ועשה מותר להנות ממנו.

(ב) רמב"ם (שם), רש"י שלפנינו, ריב"ב באן, וריטב"א, ורבינו שלמה בן היתום, ועוד ראשונים מכארים שמלבד שאסור לעשות המלאכה שבזון למועד אלא אף אם עבר ועשה מאבדן אותו ממנו. והיו שב"ד מפקדין אותו לבל (או לעניים - כ"כ רבינו שלמה בן היתום). וכן נפסק בשו"ע סימן תקל"ח סעיף ו' ע"ש. ובשיטת הרמב"ם וסיעתו (שמפקדין המזון אם עבר ועשה) נחלקו המפרשים אם הוא הפקר ממילא או שב"ד צריכין לירד לנכסיו ולהפקירו, ועד שיעשו כן לא הוי הפקר:

✓ (רע"א בהגהותיו לשו"ע שם נראה שסובר שהוא הפקר ממילא ואין ב"ד צריכים לירד ולהפקיר נכסיו אלא תקנת חכמים הוא שכל שמכון מלאכתו ועושה להו הפקר. וכן הוא שיטת המור וקציעה (הובא בשעיר ציון שם אות ז).

✓ רבינו שלמה בן היתום כתב בפירוש שב"ד צריכים לירד לנכסיו ולהפקיר מזונו ולא הוי הפקר ממילא. וכן פירש המשנה ברורה שם (ס"ק ב') ע"ש. וע"ע לקמן בזה.

26. ספר מי מועד

גמרא - "ובלבד שיבניסם בצנעה"

(א) שיטת המרדכי (אות התנ"ה) היא שדין זה שצריך לעשות מלאכתו בצנעה שייך בכל דבר האבד (כן הבין הדרבי משה סימן תקל"ח אות א' בשיטתו). אלא שאם א"א לעשותו בצנעה יעשה בפרהסיא. דין זה לעשות דבר האבד בצנעה אינו לעיכובא (וע"ע לקמן בזה). ולבאורה עכ"ל בן שדין צנעה אינו לעיכובא, דהא אמרינן לעיל (דף יא.) שלצורך דבר האבד היה פטיש מכה בירושלים ע"ש. הרי שאף שהוא בפרהסיא ולא בצנעה מותר לעשות מלאכה לצורך דבר האבד, וע"כ צ"ל ששאני התם שא"א בענין אחר (וכן פירש הקרן אורה הכא). ואע"ג שמבואר שם שיכול לעשות מנעול של עץ או בכלים אחרים שאינם מולידים קול הרבה, צ"ל הואיל ועושה מלאכה לחקן מנעול ומפתח שנשברו וחושש לניבת, אם לא יעשה בדרבו לא יהיה חזקה כ"כ, ומשו"ה אף זה נחשב כא"א לעשות בצנעה.

(ב) אמנם כל זה הוא לפי שיטת המרדכי אבל עיין ברמב"ן בפסקי הלכות תוה"מ שבאמת מקשה מסיניא דהתם אדחבא למה התירו לעשות מלאכה בפטיש שמוליד קול אם אינו רשאי לעשות מלאכה דבר האבד בפרהסיא. ומחמת קושיא זו הרמב"ן מחדש: "[לא הצריכו לעשות מלאכתו בצנעה] אלא בחושש להפסד במבנים פירותיו מפני הגנבים ובמבניא כלים מבית האומן שאינו מאמינו וכו' הא בדבר האבד גמור עושה לכתחילה בדרבו בלא שינוי דצנעה שרי". ובביאור בנות הרמב"ן כתב המ"מ (שם) שבזנות לחלק בין ספק דבר האבד כמו חשש נגיבת, שרק בזה הקפידו לעשות מלאכתו בצנעה, לודאי אבד שמותר אף בפרהסיא, וכ"כ המאירי באן, ועיין מה שכתב הריטב"א באן בשיטת הרמב"ן ונראה שאף בותרו הוא לחלק בין ספק לודאי ע"ש.

(ג) והנה אף הרמב"ן מודה ג"כ להמרדכי שאם א"א לעשות בצנעה יעשה בפרהסיא ואין דין צנעה מעכבת וז"ל שם: "ואין הצנעה מעכבת עליו אלא מצניע כמה

בענין אדם חשוב שאני

27. ספר מגדים חדשים

אדם חשוב שאני. פירש"י אדם חשוב יש לו להחמיר על עצמו יותר. בשבת (נח א)

פירש"י אדם חשוב שאני, שהרואה אותו שהוא מיקל עומד ומיקל יותר. וכן פירש"י בכחכות (פו א), אדם חשוב שאני לפי שלמדין הימנו כו'. וראיתי בהגהות מהר"א לנדא ז"ל בכחכות שם, שכתב דמה שפירש"י כאן, ומה שפירש בשבת וכחכות, הם שני פירושים, דלפי מה שכתב כאן שיש לו להחמיר על עצמו, הוא מנד האדם חשוב עצמו דיש לו לנהוג סלקול בעצמו. ונפ"מ במקום שאין רואין, דאם הטעם שאדם חשוב צריך להחמיר על עצמו, א"כ אף במקום שאין רואין

הדין כן ע"ש.

ולענ"ד אינו מוכרח, וי"ל שפיר בכחכות רש"י

והגה בהא דלעיל (יב א) באפדנא דמר זוטרא, שאמרו אדם חשוב שאני ומשו"ה לא עלו בגויה. מחבאר מדברי הב"י (בסימן רמד וסימן תקמג) וכן מדברי הטו"ז שם (סימן רמד סק"ד וסימן תקמג סק"א), דמפרשי מ"ש אדם חשוב שאני דקאי אכניסה לתוכו ולא על עצם הבנייה, היינו אף שנבנה בהיתר מחוץ לתחום, מ"מ אדם חשוב לא יכנס לתוכו. ומשמע דה"ה אס הבית של אדם פשוט ונבנה בהיתר מחוץ לתחום, אין לאדם

חשוב ליכנס לתוכו. ולכאורה לפי דבריהם לא שייך לפרש אדם חשוב שאני לפי שילמדו ממנו להקל, דהרי מותר בשופי ליכנס לתוכו דהא אפילו הבנייה בעצמה היחה בהיתר. וע"כ צ"ל אדם חשוב שאני שאדם חשוב יש לו להחמיר ולנהוג סלקול בעצמו, ולא יכנס בבית שנבנה בשבת אף בהיתר מחוץ לתחום. ומשמע מזה כדברי מהר"א לנדא ז"ל. אמנם בגוף דברי הב"י והטו"ז צ"ב, אמאי לא

ומצינו בראשונים עוד טעם אחר בהא דאדם חשוב שאני, והוא כדי שלא יליזו עליו שאינו זהיר באיקורים. וכמש"כ הריטב"א לעיל (יא ב) אדם חשוב איכא לעו. וכ"כ בפ"י הרשבה"י שם, שבביל שהוא אדם גדול וכל חכם מחמיר על עצמו ולזוט שפמים הרחק ממך. וולעיל הבאנו

דף יב: אדם חשוב שאני. פרש"י דרב לא
הוה ליה למיעבד הכי, אפי' אין לו
מה יאכל. פי' כך סבר שמואל, אבל אינו
ודאי שיש לו להתענות בשביל שהוא אדם
חשוב. ועי' בריטב"א שהיה לו ללוות
מאחרים דהא מסתמא משכח, אי נמי היה
לו לעשות בצנעה גדולה ובצמצום גדול.
ואגב דבר זה צ"ע עד כמה השיעור שאדם
חשוב יש לו להחמיר, ומצינו במס' פסחים
(מ.) בעל נפש לא ילתות, וכן במס' חולין
(ו.), ופרש"י בעל נפש אדם כשר, והש"ך
(י"ד סי' לט סק"ד) כתב, למה לבעל נפש
להחמיר בדבר שפשט היתרו בש"ס ופוסקים,
ומבואר מזה דכל שיש פלוגתא יש לבעל
נפש להחמיר, וא"כ ה"נ באדם חשוב, והיינו
אדם מפורסם כדי שלא ילמדו ממנו להקל
באיסורים [עי' מה שכתבנו לעיל (יא: ד"ה
והוא סבר) בשם הרא"ש, ובמאמר הבא].
והב"י (י"ד סי' קצו ד"ה ומש"כ שתכניסהו)
כתב, דאם נמצא בפוסקים "הנח לישראל אם
אין נביאים הן, בני נביאים הן", אז הכוונה
דגם בעל נפש מותר לו לעשות כן, ואם
כתוב "הנח לישראל מוטב שיהיו שוגגים
כו", אז יש לו לבעל נפש להחמיר. ובעיקר
ענין בישול עכו"ם כשנאכל כשהוא חי, אי
יש לו לאדם חשוב להחמיר על עצמו, עי'
בש"ך (י"ד סי' קנב סק"ב) שכתב, שיש לך
להחמיר, ובדגול מרבבה (סי' קיג ס"א) כתב
שגם לאדם חשוב מותר, ועי' עוד במג"א
ובמחצה"ש (סי' רנו ס"ק טו). ועי' מה

שכתבנו במס' שבת (נא. ד"ה והוא סבר אדם חשוב שאני).

לשנה שהייה כולי עלמא לפרדיסייהו לחולא דמועדא כו'. מכאן יש ללמוד דפעמים יש לאדם חשוב להחמיר על עצמו אע"פ שמותר, והיינו כשיש עמי הארצים שאינם יודעים להבחין, וילמדו ממנו להקל אף במקום שאסור. וכעין זה מצינו במס' יומא (פא:): דדריש רב גידל דאין הלכה כרבי דסבר דחומץ משיב את הנפש וחייב עלה ביוה"כ, אלא פטור הוא, ולשנה נפקי כו"ע מזגו ושתו חומץ. ועי' בדברינו שם. ועי' בריטב"א בשם הירושלמי דפרקין (ה"ב) ילפי' מקלקליא ולא ילפי' מתקנתא, ופי' דבני אדם קרובים ללמוד מן הדברים המקולקלים, יותר ממה שלומדים מן הדברים המתוקנים, ולכן יש לו לאדם חשוב לזוהר במעשיו מאד.